

DİSK-AR**Araştırma Bülteni**

14 Nisan 2021

arastirma.disk.org.tr

@disk_arastirma

diskar@disk.org.tr

COVID-19 DÖNEMİNDE İŞVERENLERE VERİLEN İŞKUR DESTEKLERİ NAKDİ ÜCRET DESTEĞİNİN İKİ KATI!

- **COVID-19 DÖNEMİNDE İŞVERENLERE 18,3 MİLYAR TL TEŞVİK VE DESTEK VERİLDİ.**
- **COVID-19 DÖNEMİNDE 2,5 MİLYON İŞÇİYE 10,2 MİLYAR NAKDİ ÜCRET DESTEĞİ VERİLDİ.**
- **İŞVERENLERE VERİLEN DESTEĞİN 10 MİLYARI İŞÇİLERE ÖDENSEYDİ NAKDİ ÜCRET DESTEĞİ ASGARİ ÜCRET DÜZEYİNDE OLURDU.**
- **İŞVEREN TEŞVİKLERİ OLMASAYDI FON VARLIĞI 91,3 MİLYAR TL DEĞİL, 145 MİLYAR TL OLURDU.**

Covid-19 döneminde işverenlere yapılan teşvikler nakdi ücret desteğinin yaklaşık 2 katı!

İŞKUR Mart 2021 dönemine ait İşsizlik Sigortası Fonu (İSF) Bülteni'ni 12 Nisan 2021 günü yayımladı. Bültende yer alan çarpıcı verilerden biri Covid-19 döneminde işverenlere yapılan teşvik ve desteklerin işçilere yapılan nakdi ücret desteğinin (ücretsiz izin ödeneğinin) iki katına çıkması oldu.

Bültende yer alan İşsizlik Sigortası Fonu gelir-gider tablosuna göre Covid-19 döneminde de işverenlere devasa kaynaklar aktarılmaya devam edildi. Bilindiği gibi Covid-19 döneminde 17 Nisan 2020'de başlayan işten çıkarma yasağından dolayı ücretsiz izin uygulamaları yaygınlaştı. Bu dönemde ücretsiz izne çıkarılan ve kısa çalışma ödeneğinden yararlanamayan işçiler nakdi ücret desteğine mahkûm edildi. Ücretsiz izne çıkarılan işçilere "nakdi ücret desteği" adı altında günde 39 TL (aylık 1.168 TL) ödendi. Nakdi ücret desteği salgından 9 ay sonra, Ocak 2021'de günde 47 TL (aylık 1.431 TL)'ye yükseltildi. Mart 2021 itibarıyla salgın döneminde toplam 2,5 milyon kişi nakdi ücret desteği aldı.

Grafik 1: İŞKUR'dan İşçilere Yapılan Nakdi Ücret Desteği ile İşverenlere Yapılan Teşvik ve Destek Ödemeleri (Nisan 2020-Mart 2021)

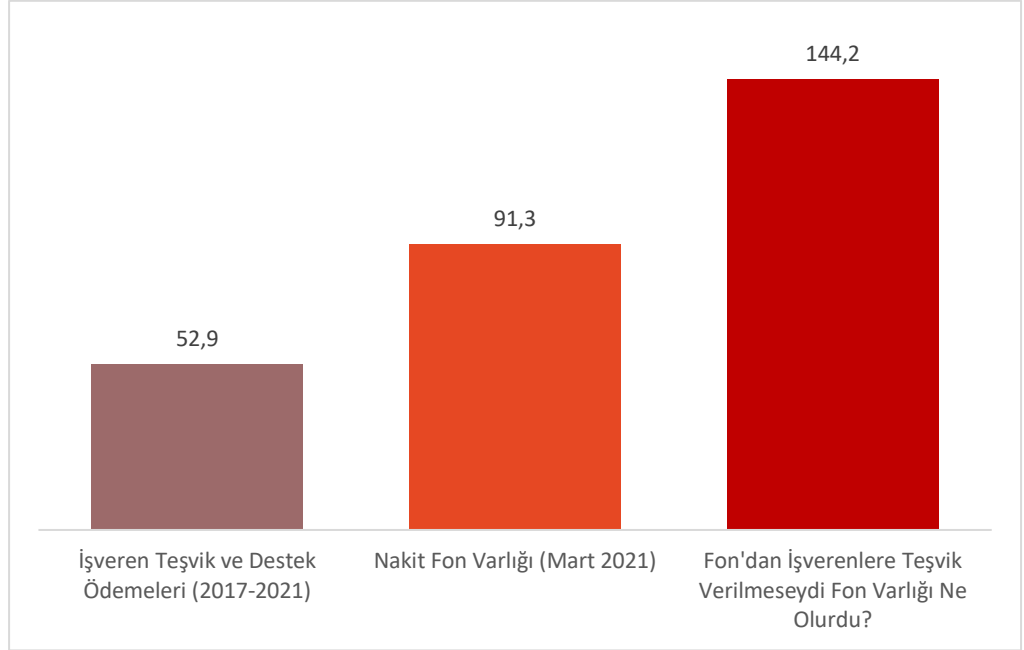

Kaynak: İŞKUR İşsizlik Sigortası Bülteni, Mart 2021. DİSK-AR tarafından hazırlanmıştır.

İşverenlere kaynak aktarılmıyaydı İşsizlik Sigortası Fonu'nda şu anda 145 milyar TL para olurdu.

Nisan 2020 ile Mart 2021 dönemi arasında Covid-19 kapsamında İşsizlik Sigortası Fonu'ndan işçilere 10,2 milyar TL nakdi ücret desteği ödemesi yapıldı. Salgın döneminde işverenlere yapılan teşvik ve destekler nakdi ücret desteğinin neredeyse 2 katına ulaştı. Salgın döneminde işverenlere yapılan teşvik ödemelerine 18,2 milyar TL ayrıldı. 2,5 milyon işçiye 10,2 milyar TL nakdi ücret desteği ayrılırken işverenlere 18,2 milyar TL doğrudan teşvik ve destek ayrılması İşsizlik Sigortası Fonu'nun amaç dışı kullanımın yeni bir örneği oldu.

Grafik 2: İşveren Teşvik ve Destekleri Olmasaydı Fon Varlığı Kaç TL Olurdu? (Milyar TL)

Kaynak: İŞKUR İşsizlik Sigortası Bülteni, Mart 2021. DİSK-AR tarafından hazırlanmıştır.

Fon'un toplam varlığı Covid-19 dönemi öncesinde 132 milyar TL'ydi. İşsizlik Sigortası Fonu'nun varlığı Mart 2021 itibarıyla 91,3 milyar TL'ye düştü. Covid-19 döneminde Fon varlığının azalmasındaki en büyük etken nakdi ücret desteği ve kısa çalışma ödemeleri olarak görünse de işverenlere yapılan devasa destekler Fon varlığındaki erimenin asıl nedenidir.

İşverenlere ayrılan kaynağın 10 milyar lirası işçilere ayrılıyaydı nakdi ücret desteği asgari ücret düzeyine yükseltilebilirdi.

2017 ve 2021 yılları arasında İŞKUR'dan işverenlere yapılan doğrudan teşvik ve destekler 52,9 milyar TL'yi buldu. 2017 yılından beri işverenlere verilen teşvikler olmasaydı şu anda İŞF varlığı 144,2 milyar TL olurdu. Böylece daha fazla işçi daha yüksek ödenek alabilirdi.

Covid-19 döneminde 2,5 milyon işçiye verilen 10,2 milyar TL'lik nakdi ücret desteği ile işverenlere yapılan doğrudan 18,2 milyar liralık teşviklerin toplamı 28,5 milyar TL'dir. İşçiler Covid-19 döneminde asgari ücretin yarısı civarında nakdi ücret desteğine mahkûm edildi. Oysa işçinin parası işçi için kullanılıyaydı 2,5 milyon işçiye en az asgari ücret tutarında destek verilebilirdi. Bunun toplam ödemesi 20,4 milyar TL olurdu. Diğer bir ifadeyle işverenlere ayrılan kaynağın 10 milyar TL'si işçilere aktarılsaydı nakdi ücret desteği asgari ücret düzeyine çıkmış olurdu.